

ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2017/2018 УЧЕБНА ГОДИНА

Основните резултати от проведените на територията на област Добрич от Националния статистически институт (НСИ) годишни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции, показват, че:

- През учебната 2017/2018 година в детски градини са записани 5.0 хил. деца, или с 5.7% по-малко в сравнение с предходната година.
- В началното образование (I - IV клас) се обучават 6.1 хил. ученици, а в прогимназиалното (V - VII клас) – 4.7 хиляди.
- Завършилите средно образование през 2017 г. в общообразователни и професионални училища са съответно 607 и 396 ученици.
- Записаните в степен „професионален бакалавър“ на висшето образование за академичната 2017/2018 година са 722.

Предучилищно образование

През учебната 2017/2018 година броят на самостоятелните детски градини с директор в област Добрич е 85 при 1 834 за цялата страна. Броят на децата, настанени в детски градини през учебната 2017/2018 година, е 5 030, което е с 306, или с 5.7% по-малко в сравнение с предходната учебна година. Обхватът на децата в детските градини, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване¹, намалява с 31 процентни пункта, като през учебната 2017/2018 година достига 72.5% (за страната 78.4%).

Фиг. 1. Децата в детските градини

¹ Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 - 6 години към броя на населението в същата възрастова група.

Средният брой деца в една детска градина за област Добрич е 59, като за градовете е значително по-голям - 133, а за селата - 25. Една група се формира средно от 18 деца, съответно 22 в градовете и 13 в селата. Средният брой деца, формиращи една група, през предходната година е бил 19. Местата в детските градини на областта са 6 485. В област Добрич на 100 деца са осигурени 128.9 места при 106.2 за страната.

Педагогическият персонал, зает в детските градини, е 517, от които 489 са детски учители. В сравнение с предходната учебна година общият брой на педагогическия персонал намалява с 23 души, или с 4.3%. През учебната 2017/2018 година 73.5% от педагогическия персонал е над 40 години, а само 1.2% са под 25 години.

Общо образование

Към 1.10.2017 година учебни занятия в област Добрич се водят в 58 общообразователни училища (при 1 969 за цялата страна), от които 3 начални, 34 основни, 5 обединени, 4 гимназии и 12 средни училища (СУ). В сравнение с предходната учебна година общият брой на общообразователните училища намаляват с 4 или с 6.5%. Учениците са 13 410, разпределени в 637 паралелки. В една паралелка в дневните общообразователни училища се обучават средно по 21 ученици (при 22 за цялата страна). В сравнение с предходната учебна година броят на учениците в общообразователните училища намалява с 1 713, или с 11.3%.

През учебната 2016/2017 година 648 ученици са напуснали общообразователните училища в област Добрич, от които 569 в основното образование. Най-голям е относителният дял на учениците, които са заминали в чужбина - 381, или 58.8%, следван от дела на напусналите по семейни причини - 158, или 24.4%, и на напусналите поради нежелание да учат - 9.0%.

През 2017 г. основно образование² в общообразователните училища са завършили 2 186 ученици, а средно образование - 607 души.

Относителният дял на децата в общообразователните училища, изучаващи чужди езици в началните класове (I - IV), е 78.6%, като от тях най-голям е делът на изучаващите английски език - 83.9%.

Учителите (вкл. директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост) в общообразователните училища през учебната 2017/2018 година са 1 232. Жените преобладават в учителската професия, като съставляват 85.1% от общия брой на учителите в областта.

Към 1.10.2017 г. в областта функционират 2 частни общообразователни училища, като в тях са записани общо 91 ученици, или 0.7% от общия брой на учениците в общото образование.

² През 2017 г. основно образование придобиват завършилите VII клас, завършилите VIII клас в непрофилирани паралелки и IX клас в профилирани паралелки с прием след VII клас (разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование).

Професионално образование и обучение

Професионалното образование и обучение в област Добрич през учебната 2017/2018 г. се осъществява в 9 професионални гимназии и 1 спортно училище. Общият брой на учащите в професионалното образование и обучение през тази учебна година е 3 020 и в сравнение с предходната учебна година се увеличава с 425, или с 16.4%.

В професионалното образование преобладават момчетата, които са 54.8% от общия брой на учениците в тази образователна степен.

През настоящата учебна година учителите (вкл. директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост) в професионалните училища са общо 222. Преобладаващата част от тях - 70.7%, са жени.

През 2017 г. средно образование в училищата по изкуствата, спортните училища, професионалните гимназии и професионалните училища с диплома са завършили 396 души, като завършилите в програми за придобиване на втора и трета степен професионална квалификация през 2017 г. са съответно 120 и 276 души.

Висше образование

През учебната 2017/2018 година за придобиване на образователно-квалификационна степен (ОКС) „професионален бакалавър“ в коледжите в област Добрич се обучават общо 722 души, от които български граждани са 670, или 92.8%. Жените са 61.6% от записаните студенти. През учебната 2017/2018 година броят на студентите в коледжите намалява с 4.6% в сравнение с предходната учебна година. Новоприетите студенти са 250 души, от които 94.0% са български граждани.

През 2017 г. ОКС „професионален бакалавър“ са придобили 185 студенти, от които 91.9% са български граждани. Дипломираните са най-много в специалности от области на образованието³ „Образование“ - 52 души, „Персонални услуги“ - 46 души“, „Технически науки и технически професии“ - 30 души и Бизнес, администрация и право, интердисциплинарни програми и квалификации - 23 души.

Преподавателите в коледжите са 28, като от тях на основен договор са 21, или 75.0%.

Образователна и научна степен „доктор“

Към 31.12.2017 г. в област Добрич се обучават общо 4 докторанти, като от тях 2 са жени. В сравнение с предходната година се наблюдават трима докторанти по-малко. Новоприет е само един докторант.

³ Във висшето образование се прилага Класификацията на областите на образование и обучение (КОО-2015, ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 година).

Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011), и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории. Основните понятия и определения на ISCED са планирани да бъдат международно валидни и съпоставими в пълния обхват на образователните системи. Класификацията се основава върху три компонента: международно одобрени понятия и определения, класификационни системи и картографиране на образователни програми и свързаните с тях квалификации в страните по света.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Представените текущи данни за училищното образование са несъпоставими с тези от предходни години поради съществени изменения в структурата на образователната система, произтичащи от Закона за предучилищното и училищното образование⁴.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42).

⁴ Обн. ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр. 98 от 9 декември 2016 г., изм. ДВ, бр. 105 от 30 декември 2016 г., изм. ДВ, бр. 58 от 18 юли 2017 г., изм. и доп. ДВ, бр. 99 от 12 декември 2017 г., изм. ДВ, бр. 24 от 16 март 2018 година.